

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Факультет економіки та бізнесу
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«КОНТРОЛІНГ В МЕНЕДЖМЕНТІ»

<http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=379>

Викладач	д.е.н., доц. Нехай Вікторія Василівна http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/nehaj-viktoriya-vasilivna/
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Дисципліна «Контролінг в менеджменті» спрямована на формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти загальних та фахових компетентностей щодо здійснення контролінгу при прийнятті управлінських рішень у діяльності підприємства. Студентам спеціальності «Менеджмент» доцільно викладати навчальну дисципліну «Контролінг в менеджменті», оскільки в процесі її вивчення створюється система спеціальних знань про сутність і зміст контролінгу в управлінській діяльності підприємства та формується упорядкований спосіб здійснення менеджменту окремих ланок господарської діяльності через центри відповідальності.

Дисципліна зорієнтована на вивчення таких питань: предмет та об'єкт, принципи та функції контролінгу в менеджменті, детермінанти управлінського обліку в організації; концептуальні основи контролінгу у процесі вироблення та використання управлінських продуктів, послуг, процесів; елементи системи контролінгу; стадії процесу контролінгу; характеристика його об'єктів, роль контролінгу у системі управління підприємством, формування центрів відповідальності, як засобу впровадження системи контролінгу на підприємстві, система планування та бюджетування на підприємстві, методи діагностики у системі контролінгу, методи контролінгу для оцінки інвестиційних проектів.

Мета курсу – формування у майбутніх менеджерів сучасної системи поглядів та спеціальних знань у галузі контролінгу, набуття практичних

навичок застосування контролінгу для забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Завдання курсу - теоретична та практична підготовка студентів для набуття системних знань з теоретичних засад та організаційно-теоретичних основ здійснення підприємствами контролінгу у менеджменті, системного підходу до контролінгу, організації та вивчення основ бюджетування, вибору підконтрольних показників окремого підприємства.

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, які студент набере в результаті вивчення дисципліни

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
ОК4 «Контролінг в менеджменті»	ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани; СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління	РН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах; РН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення; РН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями; РН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Орієнтовний перелік тем лекцій

Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання у системі менеджменту підприємства;

Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу. Роль контролінгу у системі управління підприємством;

Тема 3. Центри відповідальності, як засіб впровадження системи контролінгу на підприємстві;

Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві;

Тема 5. Методи діагностики у системі контролінгу;

Тема 6. Методи контролінгу для оцінки інвестиційних проектів.

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Виконання завдань менеджменту - функціональна основа контролінгу;
2. Фінансова діяльність підприємства – об'єкт контролінгу;

3. Порівняння та контролінговий аналіз;
4. Система планування та бюджетування на підприємстві;
5. Використання методів діагностики у системі контролінгу;
6. Методи контролінгу для оцінки інвестиційних проектів.

Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на Освітньому порталі університету.
- ✓ Через об'єктивні причини (наприклад, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проекті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на Освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.
- ✓ Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік освітнього процесу.

Рекомендована література

1. Брітченко І.Г., Князевич А.О. Контролінг : навч. посіб. / І. Г. Брітченко, А. О. Князевич. – Рівне : Волинські обереги, 2015. – 280 с.
2. Давидович І. Є. Д 13 Контролінг: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 552 с.
3. Маркіна І. А. Контролінг для менеджерів [текст] : навч. посіб. / І. А. Маркіна, О. М. Таран-Лала, М. В. Гунченко – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 304 с.
4. Криворучко О. Оцінка качества менеджмента предприятия / Стандартизація сертифікація якість. №6. 2009. С. 36-42.
5. Птащенко Л. О. Фінансовий контролінг [текст] навч. посіб. / Л. О. Птащенко, В. В. Сержанов. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 344 с.
6. Швиданенко Г.О., Лаврененко В.В., Дерев'яно О.Г., Приходько Л.М. Контролінг. Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2008. – 264 с.
7. Основні критерії прийняття управлінських рішень. URL:
https://pidru4niki.com/1098120554396/finansii/osnovni_kriteriyi_priynyattya_up_ravlinskih_rishen

Додаткова література:

1. Ковалев В.В., Соколова Я.В. Основи управленческого учета.—СПб.: Петровод, 2008.- 230 с.
2. Контроллинг как инструмент управления предприятия. Под ред. Н.Г. Данилочкиной.- М: Коралл., 2004. - 230 с.
3. Крупка Я.Д. Прогресивні методи оцінки та обліку інвестиційних ресурсів.— Тернопіль: Воля, 2007. - 230 с.
4. Лев ТА. Контролінг у фінансовому менеджменті вищого навчального закладу.— Донецьк: Восток, 2006. - 230 с.
5. Майер З. Контроллинг как система мышления и управления: Пер. с нем.- М: ИНФРА., 2008. - 230 с.
6. Манн Т., Майер З. Контроллинг для начинающих: Пер. с нем.-- М.: ИНФРА, 2008. - 230 с.
7. Минаев З.С, Данилочкина Н.Г., Ионов В.И., Базадзе Н.Г. Основы контроллинговых исследований.— М.: Наука, 2004. - 230 с.
8. Нидлз Б. и др. Принципы бухгалтерского учета: Пер. с англ.—М.: Наука, 2006. - 230 с.
9. Николаева С.А. Особенности учета затрат в условиях рынка: Система «директ-хостинг»: теория и практика.— М.: Шаг, 2005.- 230 с.
10. Пушкар М.С. Контролінг: Монографія.— Тернопіль: Воля, 2007—146 с.
11. Сіроман М.А. та ін. Стратегічні цілі і моделі ефективної діяльності підприємства: Навчальний посібник.— Х.: Мир, 2005.— 216 с.
12. Скокун Н.Т. Управленческий учет.— М.: Шаг, 2009. - 230 с.
13. Терещенко О.А. Функциональный инструментарий контроллинга и его роль в организации антикризисного финансового менеджмента // Экономика предприятия, 2008, № 2—3.— с. 46—58.

Інформаційні ресурси:

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=379>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Сайт кафедри менеджменту <http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-management/>
4. Internet.

Гарант освітньої програми

